

Подстицајне активности уз УРД¹ упитнике за родитеље

Активности за децу од 12 до 16 месеци

<p>У овом узрасту деца обожавају игре („таши-таши“, „где зека пије воду“, „где је паметна глава“ и сл.). Испробајте различите начине играња игара и проверите да ли ће дете покушати да се игра с вама. Сакријте се иза комада намештаја или иза врата када се играте жмурке („вир-вир!“); играјте се „таши, таши, танана“ помоћу коцки или поклопца од шерпи.</p>	<p>Направите две играчке од чарапе или папирне кесе – једну за вас и једну за дете. Нека ваша играчка „прича“ са дететом или његовом играчком. Подстичите дете да „одговори“, а на сваки његов одговор ви наставите даље ту игру.</p>	<p>Како бисте подстакли дете да направи прве кораке, држите га у стојећем положају тако да буде окренуто ка другој особи. Наведите га да закорачи ка тој другој особи да би узело омиљену играчку или слаткиш.</p>	<p>Дајте детету кутије са поклопцима или преградама које су испуњене коцкама односно другим малим играчкама. Дозволите му да отвори кутију и избаци њен садржај. Играјте игру „вратимо ствари на место“. То ће помоћи детету да научи како да ставља (испушта) ствари тамо где жели да буду.</p>	<p>Лабаво увијте малу играчку у папирни убрус или папирну марамицу (не користите селотејп). Дете може да одвије замотуљак и да нађе изненађење. Можете користити и неки други мек папир или папир за увијање веселих боја који шушка. Играчку можете да увијете и у тањи убрус, платнену марамицу или пелену.</p>
<p>Деца уживају у играчкама које се гурају и вуку. Направите играчку која се вуче тако што ћете парче вунице или дебљег конца за плетење или меког канапа (дужине око 60 цм) провући кроз тетрапак од јогурта, калем за конац или неку кутијицу. На једном крају завежите куглицу или пластични кружић за низање који ће служити као дршка.</p>	<p>Залепите велико парче папира за цртање на сто. Покажите детету како да шврља великим нетоксичним воштаним бојицама. Наизменично цртајте по папиру. Исто тако можете сликати и воденим бојама.</p>	<p>Поставите намештај тако да дете може да се креће по соби и хода између поједињих комада намештаја и да се при том придржава за делове намештаја. То подстиче одржавање равнотеже при ходу.</p>	<p>Деца воле да се играју предметима који производе звуке и праве буку. Направите неку врсту сложеније звучке тако што ћете нанизати мало шире металне наруквице или напунити бочице од лекова (са поклопцима које деца не могу да отворе) предметима који различито звуче, нпр. кликерима, пиринчем, сольју, завртњима и сл. Обавезно чврсто затворите поклопце.</p>	<p>Дете почиње да учи да одрасли могу да му буду од помоћи! Када дете „затражи“ нешто тако што испусти звук или покаже прстом, реагујте на такав сигнал. Именујте предмет који дете тражи и подстичите га да опет комуницира. Комуницирајте наизменично – тако ћете водити „разговор“.</p>
<p>Играјте се игре именовања. Именујте делове тела, предмете које свакодневно користите и особе које дете познаје. Тако ће оно схватити да све има име и постепено ће почети да учи та имена.</p>	<p>Направите терен са препрекама у соби помоћу кутија или комада намештаја како би дете могло да се креће савладавајући те препреке, да се пење у њих и на њих или да иде преко, испод и кроз њих. Велика кутија може бити одлично место за седење и игру.</p>	<p>Омогућите детету да учествује у сређивању простора и дозволите му да вам помогне при сређивању. Играјте игре „на храни корпу за отпадке“ или „додај то (именујте шта) мами или тати“.</p>	<p>Направите торбу изненађења коју ће дете пронаћи ујутру. Напуните папирну кесу или платнену торбу следећим предметима: једна плишана играчка, нешто што прави звук, мала пластична тегла са поклопцем који се одврће или књига са картонским страницама.</p>	<p>Играјте се „претварања“ са плишаном играчком или лутком. Покажите и кажите детету шта лутка ради (хода, иде на спавање, једе, игра по столу). Дајте му ту играчку и пратите да ли ће и оно померати лутку и радити оно што од њега тражите. Играјте се наизменично.</p>

1. Оригинални назив инструмента је ASQ (A&SQ, Ages and Stages Questionnaire), а овде користимо скраћеницу УРД (узраст и развој детета), односно назив УРД упитник.

<p>Исецкајте на комадиће храну која се може јести прстима (нека то буде храна која се лако гута и не запада у душник) и дозволите детету да се само храни. То је добра вежба за подизање малих предмета и упознавање различитих текстура помоћу додира (банана, мекани крекери, бобичасто воће).</p>	<p>Дозволите детету да вам „помаже“ у свакодневним радњама. Подстичите га да „донесе“ шољу и кашику које користи при оброку, да „нађе“ ципеле и капутић које треба да обује/обуче, да „донаесе“ панталонице или пелену када треба да га пресвучете и сл. Праћење упутства је важна вештина коју дете треба постепено да научи.</p>	<p>Дете учи да различите играчке „раде“ различите ствари. Дајте му да се игра са разноврсним стварима које може да валья, гура, вуче, грли, дрма, притиска, окреће, слаже једну на другу, врти и меша.</p>	<p>Већина деце ужива у слушању музике. Тапшите и играјте уз музiku. Подстичите дете да се креће напред, око и назад јер тако увежбава одржавање равнотеже. Ако је потребно, помозите му тако што ћете га држати за шаке.</p>	<p>Припремите дете за неку будућу активност или излёт тако што ћете му унапред причати о томе. Дете ће осетити да и оно учествује у дешавањима и да није само посматрач. Оваква припрема је добра и да би се смањио дететов страх од промене и „напуштања“.</p>
--	--	--	--	---